

ת"פ 12198/06/15 - מדינת ישראל נגד ב' נ'

בית משפט השלום בטבריה

בפני כב' השופט יריב נבון

ת"פ 12198-06-15 מדינת ישראל נ' ב' (אסיר)

23 דצמבר 2015

בעניין:

המאשימה

מדינת ישראל

נגד

הנאשם

ב' נ' (אסיר)

נוכחים:

מטעם המאשימה: מתמחה - גב' חנאן חמדאן

מטעם הנאשם: הובא באמצעות שב"ס וב"כ עו"ד מוטי לוי

גזר דין

1. בישיבה שהתקיימה בתאריך 22.11.2015 הציגו הצדדים הסדר טיעון, במסגרתו הנאשם הודה והורשע בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. במסגרת הסדר זה, עתרו הצדדים, בהסכמה, לגזור על הנאשם 7 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, וכן מאסר על תנאי לשיקול דעת בית המשפט.
2. המאשימה ציינה כי הנאשם היה עצור בתיק זה בין התאריכים 29.5.2015 ועד 26.8.2015, וכן החל מיום 6.10.15. בין התקופות הללו היה הנאשם נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני. בין הצדדים נתגלעה מחלוקת באשר לשאלה, האם יש מקום לנכות מתקופת המאסר אשר תיגזר על הנאשם את התקופה בה היה הנאשם נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני.
3. בהתאם להסדר הטיעון האמור, הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעבירות של **תקיפה הגורמת חבלה של ממש**, עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **תקיפת קטין או חסר ישע**, עבירה לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין ו**איומים**, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין.
4. על פי הנטען בכתב האישום, בתאריך 29.5.2015, היכה הנאשם את שתי אחיותיו באמצעות מקל,

עמוד 1

בעקבות דרישתן שיעזוב את הבית. כמו כן, איים הנאשם על אחיותיו שיהרוג אותן. כתוצאה ממעשיו נגרמו לאחיותיו חבלות שונות, כמפורט בכתב האישום.

הסדר הטיעון:

5. עתירתם המשותפת של הצדדים לפיה ייגזרו על הנאשם 7 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה מקובלת עליי. אומנם עסקינן באירוע חמור במהלכו תקף הנאשם את אחיותיו, אשר אחת מהן סובלת מפיגור שכלי, ואף גרם להן לחבלות של ממש. מכתב האישום ניתן ללמוד כי הנאשם מהיר חמה ותגובותיו קיצוניות. בכך, פגע הנאשם בזכותן של אחיותיו לשמירה על שלמות גופן וכבודן.

6. מדיניות הענישה בעבירות בהן הורשע הנאשם מחמירה. הסדר הטיעון הכולל רכיב של 7 חודשי מאסר בפועל אומנם נוטה לקולא, אך אינו חורג ממתחם הענישה הראוי בנסיבות העניין. בהקשר זה התחשבתי בהודאת הנאשם, אשר חסכה עדותן של המתלוננות ואת ההשלכות העלולות לנבוע מעדות שכזו עבורן ועבור התא המשפחתי כולו, את העובדה כי ההסדר הינו על דעתן של המתלוננות ואת עברו הפלילי הלא מכביד של הנאשם. לכן, החלטתי לאמץ הסדר זה.

7. כאמור, המחלוקת נסובה אך באשר לשאלה, האם יש לנכות את תקופת הפיקוח האלקטרוני מתקופת המאסר שתיגזר על הנאשם. אדון להלן בטענה זו.

ניכוי תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני - דיון והכרעה:

8. ב"כ הנאשם סבור כי יש לראות בתקופה בה שהה הנאשם בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני כאילו היה עצור ממש, ולכן ביקש לנכות תקופה זו מתקופת המאסר שתוטל על הנאשם, בהתאם להסדר הטיעון. לדבריו, דינו של מי ששהה במעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני זהה לדינו של עצור במתקן כליאה לעניין ההלכה בדבר ניכוי תקופת המעצר מתקופת המאסר. לדבריו, הנאשם, שהה בתנאים מכבידים וקשים, לא פחות מתנאי מעצר במתקן כליאה, כאשר ההגבלות על חירותו היו כה משמעותיות עד אשר בצר לו החליט מיוזמתו לחזור למתקן הכליאה למעצר ממש. לכן, סבור ב"כ הנאשם כי יש לנכות תקופה זו, או למצער את חלקה.

9. המאשימה מתנגדת לבקשה. לשיטתה, נהוג לנכות ימי מעצר מהמאסר, אך המדובר אך בניכוי ימי מעצר בפועל, מאחורי סורג ובריח, וכך נוהגת הפסיקה באופן עקבי. לשיטתה, אין בחוק הפיקוח האלקטרוני כדי לשנות את המצב המשפטי, ואין מקום לפרשנות שהציע ב"כ הנאשם לחוק.

10. בקשת ב"כ הנאשם מבוססת על חוק פיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על תנאי (תיקוני חקיקה) התשע"ה- 2014 (להלן: "**חוק הפיקוח האלקטרוני**"), אשר נכנס לתוקפו מיום 16.6.15. חוק זה נוסף כסימן ג'1 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: "**חוק**

המעצרים"), וכן בוצעו מכוחו תיקונים בדברי חקיקה נוספים.

11. חוק הפיקוח האלקטרוני החליף בחקיקת קבע את הוראת השעה בנושא שהייתה תקפה במשך מספר שנים, והוא מסדיר את מעמדו המשפטי של עצור עד תום ההליכים בפיקוח אלקטרוני ואת מנגנון יישומו. מבחינה מעשית, הפיקוח האלקטרוני מאפשר התרעה בזמן אמת על יציאתו של מפוקח ממתחם מוגדר, וזאת באמצעות צמיד אלקטרוני המותקן על רגלו. בית המשפט עמד בעבר על יתרונותיו וחסרונותיו של כלי פיקוח זה בציינו כי כוחו מוגבל, והוא אינו יכול להוות כלי פיקוח הולם על נאשם שמסוכנותו גבוהה או על מי שלא ניתן ליתן בו אמון ולכן נקבע שהוא אך כלי משלים לפיקוח אנושי (בש"פ 7206/10 **מדינת ישראל נ' אגרונוב** [פורסם בנבו] (24.20.2010)).

12. לאחר כניסתו לתוקף של חוק הפיקוח האלקטרוני מוגדר מי שנתון בפיקוח שכזה כ"עצור" ולא עוד כ"משוחרר בתנאים". לשינוי זה נפקות בשני משורים עיקריים. האחד, על עצור בתנאי פיקוח אלקטרוני חל עתה מנגנון אישור הארכת מעצר בהתאם להוראות סעיפים 60-62'א' לחוק המעצרים. השני, הפרת תנאי הפיקוח האלקטרוני תוביל להשבת המפוקח למעצר במתקן כליאה בהחלטה מנהלית של הממונה על הפיקוח האלקטרוני בשירות בתי הסוהר (סעיף 22 ח' לחוק המעצרים), להבדיל מהמצב עובר לכניסת החוק לתוקף, אז נדרשה הגשת בקשה לעיון חוזר.

13. חוק הפיקוח האלקטרוני יצר 'מעמד' חדש, שכלל לא היה בטרם נכנס החוק לתוקף, הוא למעשה מעמד בו יכול בית המשפט להורות כי מעצרו של נאשם אשר משפטו תלוי ועומד, יבוצע בביתו או במקום שנקבע, תחת פיקוח איזוק אלקטרוני, במקום בבית מעצר כהגדרתו בחוק. כך נאמר בהצעת החוק (ה"ח הממשלה חוברת 835, עמ' 296 מיום 28.1.14) המבהירה את השינוי המהותי המוצע, מהמצב ששרר ערב כניסתו של החוק לתוקף למצב שלאחר כניסתו לתוקף:

"על פי מתווה התכנית כפי שהיא מיושמת כיום, בית המשפט הדין באפשרות לקבוע חלופת מעצר לגבי נאשם, רשאי לקבוע במסגרת תנאי השחרור בערובה, גם תנאי כי הנאשם יהיה במעצר-בית בפיקוח אלקטרוני, וזאת- בהתאם להוראות סעיף 48 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים)... המסמין את בית המשפט לקבוע תנאים שונים במסגרת שחרורו בערובה של נאשם, לצורך הבטחת התייצבותו של הנאשם להמשך משפטו, ולצורך צמצום מסוכנותו בתקופה זו..."

מטרתה של תכנית הפיקוח האלקטרוני היא, בראש ובראשונה, להוות חלופת-כליאה לעצורים ואסירים אשר מפאת מסוכנותם (וכן בשל עילות מעצר נוספות הקבועות בחוק ובפסיקה), לא ניתן היה לאפשר את שחרורם ממעצר או ממאסר בדרך אחרת, בהעדר אפשרות לפיקוח אפקטיבי על עמידתם בתנאי השחרור שקבעו בית המשפט או ועדת השחרורים, לפי העניין. העמדת כלי-פיקוח אפקטיבי במקרים אלה, מרחיבה את חלופות הכליאה הקיימות כיום, ובכך מאפשרת הן צמצום נזקי המעצר לגבי נאשמים..."

14. כך הוסבר והובהר בעקרי החוק המוצע כי:

"חשיבותה של קביעה זו נעוצה הן בהגדרת מעמדו המשפטי של המפוקח (כעצור, להבדיל ממי ששוחרר ממעצר), והן בהשלכותיה על הפסקת תכנית הפיקוח האלקטרוני במקרים הנדרשים (כלומר, העברת העצור להמשך מעצרו במקום משמורת, להבדיל מהמרת שחרורו בהחלטה בדבר מעצרו עד לתום ההליכים נגדו) (ה"ח שם, עמ' 297).

וכך נאמר לגבי העקרונות המרכזיים של החוק:

"...מובהר כי הפיקוח האלקטרוני איננו בגדר חלופת מעצר, אלא כי בית המשפט יורה על מעצר בפיקוח אלקטרוני של עצור, לאחר ששוכנע כי לא קיימת חלופת מעצר מתאימה בעבורו. כלומר, לאחר שמצא בית המשפט כי יש מקום להורות על מעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים, יבחן אם, בנסיבות העניין, ניתן להורות על קיום המעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני בבית המפוקח או במקום פיקוח אחר שיקבע.

חשיבותה של קביעה זו הוא בכך שהיא מבהירה כי הפיקוח האלקטרוני לא נועד להוות אמצעי בקרה נוסף לגבי נאשם שניתן היה ממילא לקבוע לו חלופת מעצר אחרת, אלא כי הוא מאפשר גם לנאשמים נוספים - אשר אלמלא תכנית הפיקוח היו נאלצים לשהות במעצר במתקן כליאה - לשהות בביתם. בכך מרחיב הפיקוח האלקטרוני את מעגל הנאשמים שניתן לאפשר את שהותם שלא במתקני הכליאה, לצורך השגת המטרות החברתיות והכלכליות שהוצגו לעיל" (ה"ח, שם, עמ' 298). (ההדגשות אינן במקור - י.נ.)

15. הצעת החוק התקבלה ויצרה למעשה אפשרות חדשה שכלל לא הייתה עד כה, היא האפשרות לבצע את המעצר בבית מגורים למי שבית משפט קבע כי יש לעצור אותו ולא ניתן לשחררו לחלופה כלשהי מאחר שלא ניתן להשיג את מטרת המעצר אלא בדרך של מעצר. זהו יציר חדש של המחוקק והציטוטים שהבאתי לעיל מבהירים היטב את השינוי המהותי שחל - מעמד העציר המרצה את מעצרו בביתו בפיקוח אלקטרוני.

16. הנה כי כן, מן האמור עולה כי מחד מאז כניסתו של החוק לתוקף ההתייחסות אל האיזוק האלקטרוני הינה כאל מעצר ממש. מאידך, עדיין רואים בו מדרג ביניים בין שחרור לחלופת מעצר לבין מעצר עד תום ההליכים.

17. דברי ההסבר להצעת החוק ומטרת החוק, נתכנסו לגדר הוראת סעיף 22ב(א) לחוק הפיקוח האלקטרוני שבו נאמר במפורש:

"מצא בית משפט כי התמלאו התנאים למתן צו מעצר לפי הוראות סעיף 21(א) וכי לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה כאמור בסעיף

21(ב)(1) רשאי הוא בכפוף לשאר הוראות סעיף זה להורות כי חלף החזקת העצור במקום מעצר, ימצא העצור במקום שיקבע ולמשך תקופה שיקבע בתנאי פיקוח אלקטרוני..."

18. בהקשר זה, יפים דברי כב' השופט י' דנציגר בבש"פ 5524/15 משה בן משה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (מיום 19.8.2015):

" על פי סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים, עלינו לבדוק האם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירות העורר הינה פחותה. ודוק, עם כניסתו לתוקף של חוק פיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על-תנאי (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2014 (להלן: חוק פיקוח אלקטרוני), לצד האפשרות להורות על שחרור של העורר לחלופת מעצר, נוספה האפשרות להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני, שהינו בבחינת "מדרג ביניים" בין שחרור לחלופת מעצר לבין מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח [ראו: בש"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] פסקאות 10-12 (10.8.2015)]. המטרה שעמדה בבסיס החוק היתה לסייע למשרד לבטחון פנים, כחלק מהתמודדות עם המחסור במקומות כליאה, לנסות ולהפחית את הצפיפות ולשפר את תנאי הכליאה של עצורים בלי לפגוע בבטחון הציבור (ראו דברי הסבר לה"ח הממשלה מס' 600 עמ' 1276) - וכך למעשה יצר המחוקק את 'המעמד החדש' שלא היה קיים ערב כניסתו לתוקף של החוק."

וכן דברי כב' השופט י' דנציגר בבש"פ 5456/15 מדינת ישראל נ' משה רובין, [פורסם בנבו] (מיום 17.8.2015):

" הדברים יפים ביתר שאת עם כניסתו לתוקף של חוק פיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על תנאי (תיקוני חקיקה), התשע"ה - 2014, במסגרתו קבע המחוקק כי איזוק אלקטרוני, שבעבר היה אך אמצעי לאכיפת תנאי של חלופת מעצר, הינו בגדר מעצר של ממש. בבחינת "מדרג ביניים" בין שחרור לחלופת מעצר לבין מעצר עד תום ההליכים."

בבש"פ 4658/15 רונאל פישר נ' מדינת ישראל, קבע כב' השופט י' עמית בנוגע לחוק הפיקוח האלקטרוני את הדברים הבאים:

"בעבר רווח השימוש במונח שחרור לחלופת מעצר באיזוק אלקטרוני, או נוסח דומה, על אף שבחוק המעצרים לא מופיע המונח חלופת מעצר. בתיקון לחוק, ביקש המחוקק לומר כי אין מדובר בחלופת מעצר, אלא במעצר בפיקוח אלקטרוני. ודוק: לא מדובר בשינוי טרמינולוגי בלבד, אלא בשינוי תפיסתי של ממש. נאשם שנקבע כי ישהה תחת פיקוח אלקטרוני נחשב לעצור, כאשר המעצר בפיקוח אלקטרוני בא חלף מעצר, על כל ההשלכות הנובעות מכך,

לרבות מגבלת הזמן וההוראות המיוחדות הקבועות בסעיפים 60-63 לחוק המעצרים. לעניין זה, אציין כי המחוקק הבחין בין מעצר רגיל למעצר בפיקוח אלקטרוני, לגביו נקבעו מגבלות זמן כפולות - תחילת משפט תוך 60 יום מהגשת כתב אישום, והארכה על ידי בית המשפט העליון בחלוף 18 חודשים, תוך אפשרות להאריך הפיקוח האלקטרוני ב-180 יום נוספים." (ההדגשה אינה במקור - י.נ.).

19. מדברי כב' השופט עמית בפרשת פישר עולה כי אכן עסקינן במי אשר נחשב כ"עצור" במהלך שהותו בתנאי פיקוח אלקטרוני. עם זאת, מעצר זה בפיקוח אלקטרוני בא חלף מעצר בבית המעצר, על כל ההשלכות הנובעות מכך. כלומר נשמרת האבחנה בין מעצר במתקן כליאה למעצר בבית או במקום מוגדר, בפיקוח אלקטרוני. יובהר, כי בית המשפט ממילא לא יורה על מעצר בפיקוח אלקטרוני של מי אשר נשקפת ממנו מסוכנות גבוהה. ניתן לומר כי מעצר בפיקוח אלקטרוני הינו אמצעי המצוי ב"מדרג ביניים" בין שחרור לחלופת מעצר לבין מעצר עד תום ההליכים במתקן כליאה. כך יש להתייחס אף באשר להשלכות הנובעות מאבחנה זו.

ראו בהקשר זה התייחסויות נוספות ב - בש"פ 5285/15 **מדינת ישראל נ' פלוני**, [פורסם בנבו] פסקה 8 ואילך (10.08.2015). בפרשת פלוני הדגיש בית המשפט העליון כי ההשלכות העיקריות הנובעות משינוי החקיקה בהקשר זה:

"...נעוצה בהגדרת מעמדו המשפטי של המפוקח כעצור עד תום ההליכים, ולא כמי ששוחרר לחלופת מעצר בתנאים מגבילים שבין תנאיה גם תוספת פיקוח אלקטרוני, כפי שהיה בעבר ... להגדרת מעמדו של מפוקח אלקטרוני כעצור נודעת נפקות בשני מישורים מרכזיים. במישור האחד, על עצור בתנאי פיקוח אלקטרוני חל עתה מנגנון אישור הארכת מעצר בהתאם להוראות סעיפים 60-62 לחוק המעצרים. במישור השני, אם עצור בתנאי פיקוח אלקטרוני יפר את תנאי הפיקוח כפי שנקבעו בעניינו, ניתן להחזירו מיידית למתקן כליאה בהחלטה מינהלית."

20. אומנם מן האמור לעיל לא ניתן להסיק דבר באשר לעמדת בית המשפט העליון בסוגיית ניכוי ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני, מאחר ולא נקבע דבר מפורש בהקשר זה. עם זאת, מן האמור אנו למדים כי השינוי הינו בעיקר בשני מישורים (מנגנון הארכת המעצר ומנגנון הטיפול בהפרות), וכי לא נעשתה הקבלה חד משמעית ומוחלטת בין מעצר בפיקוח אלקטרוני למעצר במתקן כליאה. הלכה למעשה פרט לשינויים האמורים בסוגיית המועדים והפרת התנאים, לא קיימים הבדלים משמעותיים בין מי אשר שוחרר בתנאי פיקוח אלקטרוני עובר לכניסתו לתוקף של חוק הפיקוח האלקטרוני לבין מי שעצור בפיקוח אלקטרוני לאחר כניסת החוק לתוקף.

21. עיון בהצעת החוק מלמד, כאמור, שהמחוקק לא קבע הוראה באשר לניכוי תקופת הפיקוח מתקופת המאסר, זאת להבדיל מהוראות ברורות אחרות שקבע המחוקק לגבי סוגיית המועדים, הן באשר למועד תחילת הדיון, הגבלות לגבי הארכות המעצר והשלכות הפרת התנאים. סבורני כי שתיקת המחוקק בהקשר

זה מלמדת על כך שהכוונה היתה שלא ליצור שינויים נוספים, בין היתר אף בנוגע לסוגית ניכוי תקופת הפיקוח האלקטרוני.

22. ב"כ הנאשם הפנה לדברים שנכתבו במאמרו של כב' השופט רון שפירא "חוק הפיקוח האלקטרוני - הערות והארות" (הסנגור 217, עמ' 4-10 (2015)), לפיהם, לשיטתו, יש לנכות את תקופת המעצר בפיקוח או למצער מחציתה של תקופה זו.

23. עיון במאמר זה מלמד כי כב' השופט שפירא העלה תהיות והשערות שונות באשר לסוגיות המתעוררות מנוסח החוק עימן ייאלצו בתי המשפט להתמודד, אך לא הביע עמדה או קביעה נחרצת בהקשר זה, לאמור:

"... שאלת חישוב תקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני כחלק מתקופת מאסר תהיה נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט. יש להניח כי בתי המשפט ידרשו להכריע האם לראות בתקופה זו, לצורך חישוב מניין ימי מאסר, כמעצר לכל דבר ועניין באופן שבו תנוכה תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני כשם שמנוכה תקופת מעצר ככלל מעונש המאסר. או לחילופין, ולצורך חישוב ימי המאסר, לראות תקופה זו כמקבילה לשחרור לחלופת מעצר, שאז אין לנכותה ממניין ימי המאסר, הגם שניתן להתחשב בתקופה במסגרת מכלול השיקולים לקביעת משך המאסר. ואולי יחול על תקופה זו תחשיב שהוא פועל יוצא של החלת הוראות 60-61 לחוק המעצרים על מעצר בפיקוח אלקטרוני, דהיינו למנות את מחצית תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני כראויה לבוא במניין ימי המאסר".

24. ב"כ הנאשם הסתמך על הדברים הללו ועתר לניכוי של 80% מתקופת הפיקוח האלקטרוני בה שהה הנאשם, זאת נוכח התנאים הפיסיים הקשים בהם שהה הנאשם. סבורני כי כשם שאין מקום להורות על ניכוי אוטומטי אין מקום לנכות חלקי תקופה. בעתירתו של ב"כ הנאשם, כאמור, יש מידה לא מבוטלת של שרירותיות והיא עלולה להוביל לתוצאות שונות ולא מוצדקות ביחס לנאשמים שונים. בטוחני שאם יישאל ב"כ הנאשם מדוע העריך כי הניכוי הנדרש הינו 80% ולא 75% מהתקופה הכוללת ודאי שלא יוכל לספק הסבר סביר והגיוני לכך, כשם שלבית המשפט אין תשובה סבירה לכך. מכל מקום, בהיעדר מסד נתונים ברור וחד משמעי, לא ניתן לשקלל או להעריך באופן מדויק וצודק את תקופת הניכוי הראויה בכל מקרה ומקרה.

25. ב"כ הנאשם הפנה אף לאמור בסע' 8 (ב) לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א-2001, אשר תוקן לאחר כניסתו לתוקף של חוק הפיקוח האלקטרוני. לדבריו, בעניינו של אסיר עולם, קבע המחוקק במפורש כי בחישוב תקופת מאסרו, תובא בחשבון התקופה בה שהה אסיר העולם במעצר בשל העבירה בה הורשע, אך לא תובא בחשבון התקופה בה שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני. לדברי ב"כ הנאשם, שלילת אפשרות ניכוי תקופת הפיקוח בנוגע לאסיר עולם מלמדת כי בנוגע למי שאינו אסיר עולם אין הוראה שכזו, ולכן הדבר נתון לשיקול דעת בית המשפט.

26. סבורני כי אין לקבל את טענת ב"כ הנאשם בהקשר זה.

סעיף 8 לחוק שחרור על תנאי קובע כהאי לישנא:

(א) תקופת המאסר לענין שחרור על-תנאי, תהיה סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזו אחר זו, למעט תקופת מאסר שעל האסיר לשאת בשל ביטול שחרורו על-תנאי.

(ב) בחישוב תקופת המאסר של אסיר עולם לענין סעיף 5, תובא בחשבון התקופה שבה היה האסיר במעצר בשל העבירה שבשלה נגזר עליו מאסר העולם, ואולם בחישוב תקופת המאסר לענין סעיף זה, לא תובא בחשבון התקופה שבה היה האסיר במעצר בפיקוח אלקטרוני, כמשמעותו בסעיף 22 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (בחוק זה - חוק המעצרים).

כידוע "מאסר עולם" הינו מאסר לתקופה בלתי קצובה ו"אסיר עולם" נחשב מי שנגזר עליו עונש מאסר עולם, בין אם עונשו נקצב ובין אם לאו (סעי' 1 לחוק שחרור על תנאי). סעיף 8 (ב) עוסק במקרה מיוחד, דהיינו בעניינו של אסיר עולם אשר עונשו נקצב והוא עומד בפני וועדת שחרורים לאחר שריצה שני שלישים מעונשו. בנסיבותיו הייחודיות של מקרה זה נקבע, כי בחישוב תקופת המאסר תתחשב וועדת השחרורים בתקופת מעצרו בגין העבירה בה הורשע, אך לא תתחשב בתקופה בה היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני. מכאן, ועד לקביעה לפיה מהוראה זו ניתן להסיק כי ביתר המקרים, לרבות בעת גזירת דינו של כל נאשם ונאשם, יש מקום להתחשב בתקופת הפיקוח האלקטרוני, המרחק הוא רב. העובדה כי המחוקק הביע עמדה מפורשת בסוגיה ספציפית וייחודית, כאמור, אינה מעידה על הכלל, אף אם נאמץ את כללי הפרשנות הנהוגים במשפט הפלילי.

27. מקבל אני את עמדת המאשימה, לפיה לא ניתן להשוות, בנידון דידן, בין תנאי המעצר במתקן כליאה לתנאי מעצר בביתו של המפוקח, או במקום אחר שנקבע לכך בתנאי פיקוח אלקטרוני. מטרתו של הפיקוח האלקטרוני הוא לשמש אמצעי מעצר נוסף לעצורים, אשר יהא בו כדי לצמצם את נזקי המעצר בקרב עצורים אלה, שכן הוא מאפשר להם לשהות בסביבתם הטבעית.

28. הדברים אמורים, בין היתר, באשר להבדלים המשמעותיים בנוגע למגבלות התנועה של העצור (הקיימות בשני המצבים, אך אינן כה נוקשות בתנאי פיקוח אלקטרוני בהשוואה לתנאים במתקן כליאה), דרישות הסדר, המשמעת וההקפדה על הכללים (אשר הינם מובנים ונוקשים עד מאוד במתקני הכליאה ואינם קיימים כלל בבית בו נתון העצור בפיקוח אלקטרוני, פרט לאיסור יציאה מן הבית), שעת ההשכמה (הקיימת במתקן כליאה ואינה קיימת בתנאי פיקוח אלקטרוני), שעות ואופי התעסוקה, מועדי הארוחות, ביקורי מקורבים או עורכי דין (המוגבלים אף הם לשעות מסוימות ובהתחשב בשיקולים שונים, לעיתים אף תלויי זמן בכול הנוגע למתקן כליאה, להבדיל מהעדרן של מגבלות שכאלה בתנאי פיקוח אלקטרוני), מגבלות מסוימות על חופש הביטוי וכד'.

29. הכלל, לפי סעיף 43 לחוק העונשין, הוא כי מי שנדון למאסר תיחשב תקופת מאסרו מיום גזר הדין, אלא

אם הורה בית המשפט אחרת. ניכוי ימי מעצר עד תום ההליכים, או ימי מעצר בהם היה נתון נאשם בבית מעצר עובר לשחרורו, אינה זכות הקנויה לנאשם ואין היא מצוות המחוקק. ניכוי זה נעשה כדבר שבשגרה, וכדי למנוע כפל ענישה, על פי מדיניות פסיקתית שהשתרשה, והיא נתונה לשיקול דעת בית המשפט (ראו ע"פ 4152/13 **ישראלי נ' מדינת ישראל** (13.8.2014); ע"פ 5760/14 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (3.6.2015)). נשאלת השאלה האם יש מקום להנ ג דיניות שכזו אף בנוגע לתקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני.

30. בניגוד לימי מעצר ממש, אשר ככלל נהוג לנכותם מתקופת מאסר בפועל, לא השתרש נוהג דומה בהקשר לתקופה בה שוהה נאשם ב"מעצר בית" מלא, ולא בכדי. מעבר לטרמינולוגיה השונה - "עצור" לעומת "משוחרר בתנאים", עסקינן בשני מצבים שונים לחלוטין, בעיקר בכול הנוגע למגבלות התנועה והפגיעה בחירויות הפרט השונות. סבורני כי בהקשר זה, אין הבדל של ממש בין מעצר בית כחלופת מעצר למעצר בית בפיקוח אלקטרוני. כיוון שהנני סבור כי מעצר בפיקוח דומה יותר לתנאי מעצר בית מלא, אינני סבור כי יש להחיל פרקטיקה של ניכוי זו בהיעדר הוראה מפורשת של המחוקק, או למצער עד אשר תתגבש פרקטיקה שכזו על פי מדיניות שיכתיב בית המשפט העליון.

31. הרציונל העומד מאחורי הכלל בדבר ניכוי ימי מעצר ממאסר אינו חל על עצורים בפיקוח אלקטרוני, כפי שלא חל בעבר על משוחררים בפיקוח אלקטרוני עובר לכניסת התיקון לחוק לתוקף. בהקשר זה לא חל שינוי משמעותי באשר למגבלות המוטלות על המפוקח, פרט לשינוי בהגדרת המפוקח כ"עצור" להבדיל מ"משוחרר בתנאים" בעבר.

32. לכל אלה אוסיף, כי ממילא לפי המצב המשפטי עובר לכניסתו לתוקף של חוק הפיקוח האלקטרוני ואף לפי חוק הפיקוח האלקטרוני, מצויה שאלת ניכוי התקופה שהנאשם שהה במעצר בטרם נגזר דינו נתונה לשיקול דעת בית המשפט הגוזר את הדין. ובהקשר לכך ראיתי לשוב ולציין כי בעת גזירת הדין אכן נתתי דעתי גם לתקופות שבהן היה הנאשם נתון בתנאים שהגבילו את חירותו באופן ממשי. הסדר הטיעון המקל בעניינו של הנאשם מלמד אף הוא כי הדבר נלקח כשיקול נכבד, ולכן אף מן הטעמים האמורים החלטתי לדחות את הבקשה לניכוי תקופת הפיקוח האלקטרוני מתקופת המאסר.

33. על כן, ובהתאם להסדר הטיעון, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **7 חודשי מאסר בפועל. מתקופה זו תנוכה תקופת מעצרו של הנאשם בין התאריכים 29.5.2015 עד 26.8.2015 וכן מיום 6.10.2015 (סה"כ ינוכו 170 ימים מתקופה זו).**

ב. **12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת אלימות מסוג פשע ויורשע בה.**

ג. 8 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת אלימות מסוג עוון ויורשע בה.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום בבית משפט המחוזי בנצרת.

ניתנה והודעה היום י"ב טבת תשע"ו, 24/12/2015 במעמד הנוכחים.

יריב נבון, שופט